

Inspiratiebundel

voor leerkrachten

Introductie

Beste leerkracht,

Junior Journalist daagt jongeren in Vlaanderen en Brussel uit om rond het thema Schatten de pennen te kruisen. Een schat op zolder, een schat van een mens, een idee van onschatbare waarde ...

Welke schatten zijn volgens hen het nieuws waard?

Deze creatieve schrijfwedstrijd voor kinderen en jongeren, georganiseerd in 4 leeftijdscategorieën, is dus niet enkel een talentenjacht maar combineert creativiteit met burgerzin.

In deze inspiratiebundel vind jij tips om het jonge schrijfgeweld in jouw klas op weg te helpen naar een straf verhaal (reeks 1 & 2), sterk interview (reeks 3) of een scherp opiniestuk (reeks 4)

Deze ideeën zijn een duwtje in de rug, de jongeren blijven uiteraard vrij om hun eigen creativiteit de vrije loop te laten.

Vorbereiding in de klas

Hieronder vind je enkele ideeën om de leerlingen voor te bereiden op hun schrijfofdracht. Uiteraard ben je vrij om zelf een creatieve invulling te bedenken!

In een **klagesprek/breinstormsessie/debat** kan er flink wat leuke inspiratie naar boven komen. Iedereen heeft vast een andere blik op wat schatten zijn. Kunnen we dat samen onder woorden brengen? Wat leren ons de verschillen in visie op schatten? Wat zegt dat over ons? De leerlingen leren zo hun eigen mening vormen én omgaan met de mening van de andere leerlingen. Het thema past uiteraard prima binnen de lessen rond **sociale vaardigheden**.

Verdeel de klas in kleine groepjes en laat hen ter voorbereiding van de schrijfofdracht een **groepswerk** maken over schatten. Wie/wat zijn de schatten van de klas, school, gemeente, het land? Hoe ontdekken we schatten? Hoe bewaren we schatten.... Daarna kan elke leerling zelfstandig aan de slag voor de wedstrijd.

Koppel een les **geschiedenis** aan het onderwerp: welke grote schatten werden in de geschiedenis ontdekt in bepaalde streken, landen, continenten? Durf ook in de toekomst te kijken: welke schatten kunnen we nog ontdekken? Welke schatten moeten we zeker bewaren?

Vorbereiding in de klas

Laat de leerlingen lezen rond het thema schatten. Op websites als www.leesplein.be kun je zoeken op **boeken** per thema en per leeftijdscategorie. Kies samen een boek over het thema om achteraf samen te bespreken. Of stel een lijst samen met boeken waaruit de leerlingen kunnen kiezen en bespreek achteraf hoe de verschillende auteurs elk op hun eigen manier met het thema omgaan.

Er zijn ook heel wat **films of documentaires** die gelinkt kunnen worden aan het thema. Kijk samen in de klas naar een film over schatten en zorg voor een goede voor- en/of nabespreking. Via [www.lesseninhetdonker.be](http://www lesseninhetdonker.be) kun je films rond het thema of aspecten van het thema vinden. Zij stellen ook lesmateriaal ter beschikking om in de klas mee aan de slag te gaan.

Om de belangstelling voor schrijven aan te wakkeren kun je **een auteur of journalist uitnodigen** in de klas of op school. Zij kunnen de schrijvers in spe schrijftips geven, vertellen waar zij hun inspiratie halen en hoe zij aan een verhaal beginnen. Een lijst van gesubsidieerde auteurslezingen vind je op www.auteurslezingen.be.

Om inspiratie te versterken over het thema kun je een expert uitnodigen: een archeoloog, een verzamelaar, een antiekhandelaar, een professor die zijn/haar hele leven al kennis verzamelt en schatten onderzoekt, een leraar die vertelt over de schatten in zijn/haar klas. Laat voldoende tijd voor vragen nadien.

In Junior Journalist is er voor de jongsten zeker plaats voor **fantasieverhalen**.

De oudere leerlingen kunnen al **op onderzoek** gaan naar boeiende figuren om te interviewen en na te gaan wat schatten nu precies in onze maatschappij betekenen.

Als je **meer informatie** zoekt over hoe je het thema 'schatten' in je lessenpakket kunt verwerken, ga dan zeker eens kijken op **www.klascement.net** van het Ministerie van Onderwijs en Vorming. Je kunt hier zoeken naar lesmateriaal op thema en vindt er heel wat bruikbare tips.

Schrijftips – verhaal

Algemene schrijftips

- Maak de leerlingen attent op **het belang van 'connectoren'** in een tekst. Connectoren zijn meestal voegwoorden of bijwoorden die zorgen voor logische overgangen en cohesie in de tekst, bijvoorbeeld: daarentegen, niettemin, nochtans, hoewel ...

- **Te veel mogelijkheden? Beperk het thema!** Het gebeurt weleens dat jonge schrijvers door de bomen het bos niet meer zien omdat het thema hen niet ligt of omdat ze makkelijker schrijven wanneer ze een vastomlijnde opdracht krijgen. In dat geval kun je bijvoorbeeld een bijkomend thema of een vaste titel opleggen.

Een verhaal

Laat je leerlingen een stuk uit een dagboek pennen, een spannend verhaal bedenken, een brief tikken, een reportage maken, een recensie verzinnen ... Ze kunnen hun fantasie de vrije loop laten. Je vindt hieronder enkele tips voor je leerlingen om goede fictie te schrijven.

Schrijftips – interview

Geef vooraf aan je leerlingen een **inleiding in de journalistieke wereld** en meer bepaald die van het interview.

Hoe kunnen ze iemand kritisch bevragen zonder hem of haar zwaar op de rooster te leggen? Wat zijn de meest gebruikte interviewtechnieken? Leer hen een aantal kneepjes van het vak, bespreek welke soorten interviews er bestaan en stel samen met hen een lijstje op van personen die ze kunnen interviewen. Na de theoretische inleiding stuur je je leerlingen op pad om de theorie aan de praktijk te toetsen.

Om je leerlingen warm te maken voor het afnemen en uitschrijven van een interview kun je ook een **journalist uitnodigen**. Hij of zij kan de Junior Journalisten vast en zeker inspiratie geven voor hun eigen interview. Hieronder vind je al enkele tips, die je aan je leerlingen kan geven.

Natuurlijk draait het niet om wie de leerlingen interviewen maar wel om het resultaat. Een creatieve en boeiende tekst met een originele invalshoek, dat is waar het om gaat.

Schrijftips – opiniestuk

Een opiniestuk

Een opiniestuk gaat meestal over een **actueel, controversieel onderwerp**.

Het thema schatten laat heel wat invalshoeken toe, die het wel de moeite waard maken om een opiniestuk te schrijven. Wie/wat zijn onze schatten? Hoe kunnen zij onze maatschappij verrijken? Hoe gaan we met onze schatten om?

In een opiniestuk heeft de Junior Journalist de vrijheid om zijn **persoonlijke mening** over een bepaald onderwerp uit te drukken. Meestal gaat een opiniestuk over een maatschappelijk thema waarover veel tegenstrijdige meningen bestaan en dat vaak een aanleiding vormt tot discussie. De schrijver ervan hoeft zich dus niet te beperken tot een opsomming van feiten. Integendeel, de manier waarop hij zelf over het onderwerp denkt, vormt juist de basis van de tekst. Voor een goed geschreven opiniestuk moeten de leerlingen wat durf hebben: ze moeten hun eigen standpunt zo krachtig mogelijk overbrengen en er de nodige argumenten voor aanhalen. Een opiniestuk moet overtuigen.

Schrijftips voor de leerlingen

Schrijftips – een verhaal

Trek tijd uit voor het schrijven. **Schrijven kost tijd.** Verwacht niet van jezelf dat je een schitterend fantasieverhaal kan neerpennen op een uurtje tijd.

Fantaseer erop los. Leef je in een bepaald personage of ding in, niets is te gek:

Een verhaal waarin het hoofdpersonage een schatkaart ontdekt en op zoek gaat naar de schat of een oude familieschat ontdekt en op zoek gaat naar wie de eerste eigenaar was.

Laat het hoofdpersonage in een oude boekenwinkel een boek ontdekken dat tot nieuwe avonturen leidt.

Een verhaal waarin botten opgegraven worden van een nieuwe diersoort of waar iets ontdekt wordt op een bijzonder onverwachte plek.

Een brief aan iemand die jij een schat vindt om die persoon te zeggen waarom dat zo is

...

Maak een reis door de tijd. Schatten zijn er altijd al geweest. Misschien kan jouw verhaal zich afspelen in de middeleeuwen of juist in de toekomst?

Kies een bijzondere locatie. Je verhaal hoeft zich niet in ons land af te spelen, maar kan evengoed in Afrika, Amerika ... of zelfs op Mars plaatsvinden! Geheime locaties in en mysterieuze codes op oude gebouwen staan ook altijd garant voor de start van een spannend verhaal.

Schrijftips – een verhaal

Wees **niet te streng voor jezelf** als je begint te schrijven. Schrijf gewoon wat in je opkomt. Herlees daarna pas wat je geschreven hebt en pas dan je tekst aan.

Schrijven is schrappen. Een langer verhaal is niet per se een beter verhaal. Laat woorden en alinea's vallen die er niet toe doen.

Laat je verhaal nalezen door iemand die je vertrouwt. Wees niet boos als hij of zij kritiek heeft. Hij of zij wil jou alleen maar helpen om je verhaal nog beter te maken.

Heb je nog extra **inspiratie nodig? Lees zelf veel boeken.** Grote schrijvers zijn vaak zelf lettervreeters. Er zijn veel boeken geschreven met schatten als thema. Je vindt ze gemakkelijk via www.leesplein.be. Of surf wat op het internet naar informatie rond het thema. Je zal verrast worden door alle nieuwe dingen die je ideeën geven voor je verhaal.

Schrijftips – interview

Bereid je goed voor. Zorg niet alleen voor een lange lijst vragen, maar zoek ook extra informatie op over de persoon die je zal interviewen en het onderwerp van het interview.

Geef in je interview een antwoord op de **5 W-vragen**: wie? wat? waar? wanneer? waarom?

Kies **een rustige plek** uit voor het interview, waar zowel jij als de persoon die je interviewt zich goed voelt.

Gebruik tijdens het interview een **dictafoon** om het gesprek op te nemen. Zo hoef je tijdens het gesprek de antwoorden niet uit te schrijven en kun je je concentreren op wat er gezegd wordt. Houd er wel rekening mee dat in het uittikken van de antwoorden heel wat tijd kruipt.

Als je niet goed begrijpt wat de geïnterviewde precies bedoelt, **herhaal** dan nog eens zijn of haar antwoord. Zo kan de persoon die je interviewt je eventueel verbeteren als dat nodig is.

Misschien wil de geïnterviewde het **interview nalezen**. Laat hem of haar dat zeker doen. Er kruipt misschien wat tijd in, maar zo ben jij ook zeker dat er geen fouten in het interview staan.

Schrijftips – interview

Personen om te interviewen

- Mensen uit je omgeving van een andere generatie: je grootouders, ouders, vriend(inn)en
- Een archeoloog
- Een fervent verzamelaar van dingen of kennis
- Een museumdirecteur
- Een kunstenaar die werkt aan de creatie van een schat

Vragen of onderwerpen

- Welke rol spelen schatten in ons/uw leven?
- Wat is het belang van schatten?
- Hebt u anekdotes over uw schat(ten)?
- Had uw avonturen op zoek naar uw schat?
- Hoe bewaart u uw schat?
- Hoe maakt u een schat?

Schrijftips – opiniestuk

Baken je onderwerp goed af. Schrijf geen opiniestuk over schatten in het algemeen, maar kies voor één aspect of rol die schatten kunnen spelen en waarover je het wil hebben. Bewaren van natuurlijke rijkdommen, het bewaren van cultureel erfgoed, de omgang met inheemse bevolking.

Bereid je goed voor. Zoek informatie op over het onderwerp, in de bibliotheek of op het internet. Op basis van die achtergrondkennis kun je je mening vormen en je argumentatie opbouwen.

Kies een concreet **feit** of een **gebeurtenis** als aanleiding voor je opiniestuk. Dat kan iets heel belangrijks of iets heel kleins zijn. Zo heb je een kapstok waaraan je verhaal kan hangen.

Staaf je mening met **goede argumenten**. Concrete voorbeelden en cijfermateriaal zijn onmisbaar. Het is beter om drie goede argumenten te hebben dan tien slecht uitgewerkte.

Een goed opiniestuk heeft een **logische opbouw**. Maak eerst een schema met een inleiding, een midden en een slot en schrijf daarna pas alles uit.

Schrijftips – opiniestuk

Inspiratie voor een opiniestuk over schatten

- Wie/wat zijn schatten?
- Hoe gaan we met deze schatten om?

- Wat is het belang van schatten? Wat is hun rol in onze maatschappij?
- Hoe kunnen schatten onze maatschappij verrijken?

- Is er een evolutie in de omgang met schatten?
 Kennen we nog schatten?
 Is het een positieve of negatieve evolutie?

- Hoe ziet onze maatschappij eruit binnen 20 jaar? Wat is de rol van schatten dan?

